

บทที่ 5

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นสาเหตุ และปัจจัยที่เป็นผลลัพธ์ ต่อการเปลี่ยนแปลงของชุมชน

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงของชุมชนบ้านหนองหัวยางจากอดีตจนถึงปัจจุบันในโครงสร้างด้านต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปปัจจัยที่เป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอันประกอบไปด้วยปัจจัยภายนอก และปัจจัยภายใน ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยภายนอก

1.1 ปัจจัยทางด้านสาธารณูปโภค

การพัฒนาด้านสาธารณูปโภค ได้รับอิทธิพลจากการพัฒนาของรัฐบาล ในปัจจุบันรัฐบาลได้นำความเจริญเข้าสู่หมู่บ้าน การพัฒนาตามแผนแรกเริ่มคือ การสร้างพื้นฐานทางด้านสาธารณูปโภคต่าง ๆ เพื่อเป็นฐานเศรษฐกิจที่สำคัญได้ชาวบ้านชนบท มีความกินดีอยู่ดียิ่งขึ้น เมื่อกล่าวถึงพื้นฐานทางด้านสาธารณูปโภคที่สำคัญ ที่รัฐบาลได้ทำและ มีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของชาวชนบทในหมู่บ้านหนองหัวยางก็คือ การสร้างถนนหนทางเข้าถึงหมู่บ้าน การมีไฟฟ้า ประปา และเครื่องส่งน้ำชลประทาน

1.1.1 การสร้างถนนเข้าสู่หมู่บ้านเป็นการพัฒนาตามนโยบาย ของรัฐบาลที่ต้องการให้ชาวบ้านมีการติดต่อกับสังคมมากขึ้น และนำผลผลิตทางการเกษตรไปขายยังตัวเมือง ผลที่ตามมาคือชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีอาชีพเสริมคือการรับจ้าง ช่วยทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ตลอดจนได้มาท่องเที่ยว และสามารถหาซื้อสินค้าที่มีราคาถูกกว่าสินค้าที่วางขายในหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านสามารถประหยัดรายจ่ายได้มากขึ้น นอกจากนี้ยังทำให้มีรถเร่ขายสินค้าเข้ามาในหมู่บ้าน ทำให้วัฒนธรรมการบริโภคเปลี่ยนมาบริโภคอาหารสำเร็จเพิ่มขึ้น การมีถนนเชื่อมระหว่างหมู่บ้านทำให้มีอิทธิพลในการดำเนินชีวิต จากที่เรียบง่ายมาเป็นการดำเนินชีวิตที่ต้องอาศัยเงินตรามากขึ้น

นอกจากนี้ถนนยังมีส่วนช่วยอย่างมากในด้านการปกครองและสังคม ทางด้านการปกครองช่วยให้ชาวบ้านติดต่อกับทางราชการและจังหวัดได้สะดวกขึ้น ในขณะเดียวกันเจ้าหน้าที่ของรัฐเข้าถึงประชาชนได้ง่ายและสะดวก เช่น พัฒนาการเข้ามาแนะนำการประกอบอาชีพเพื่อให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น เกษตรอำเภอมานแนะนำเกี่ยวกับการทำไร่นาสวนผสมและการแจกพันธุ์พืช เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเข้ามาให้การดูแลและวางสุขภาพ กลุ่มทหารอาสาพัฒนาหมู่บ้านเข้ามาช่วยจัดการปกครอง ซึ่งมีผลทำให้เกิดความเข้าใจและความร่วมมือในการพัฒนาระหว่างประชาชนและ

ทางราชการ ส่วนทางด้านสังคมนั้น ถนนทำให้ชาวบ้านติดต่อกับชุมชนอื่น ๆ มากขึ้น ทำให้ได้รับประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากสังคมเดิม และสามารถนำสิ่งใหม่ ๆ เข้ามาปรับปรุงใช้ได้เป็นประโยชน์มากขึ้น

การมีถนนทำให้คนนอกชุมชนเข้ามาซื้อที่ดิน เป็นเจ้าของ รวมทั้งเข้ามาสร้างที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ส่งผลให้มีบ้านสมัยใหม่ที่แปลกแตกต่าง สภาพบ้านเดิม และนอกจากนี้ยังทำให้ในชุมชนมีสถานพยาบาล (คลินิก) ชาวบ้านไม่ต้องเดินทางไปรับการรักษานอกชุมชน

1.1.2 การมีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้าน เป็นปัจจัยด้านสาธารณูปโภคปัจจัยหนึ่งที่เป็นตัวเร่งความเจริญของชุมชน โดยเฉพาะเกี่ยวกับเครื่องใช้ไฟฟ้า ซึ่งแต่เดิมไม่ใช่เป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตประจำวัน กลายเป็นเครื่องอำนวยความสะดวก เพิ่มความสุขให้แก่ครอบครัว และในที่สุดกลายเป็นสิ่งจำเป็นในชีวิตที่ขาดไม่ได้ เพราะเท่ากับเป็นการแสดงถึงฐานะและความเป็นอยู่ที่ดีกว่าผู้อื่น จนทำให้เกิดค่านิยมที่ต้องการจะมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากขึ้น เปิดโอกาสให้พ่อค้าเข้ามาเสนอขายสินค้าอาทิเช่น ตู้เย็น โทรทัศน์ วิทยุ ฯลฯ ทั้งเงินสดและเงินผ่อน จนทำให้ชาวบ้านเกิดหนี้สินจากการซื้อสิ่งอำนวยความสะดวก นอกจากนี้การมีไฟฟ้ายังส่งผลต่อการศึกษา ทำให้มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัยทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น

การมีไฟฟ้าใช้ในหมู่บ้านทำให้ชาวบ้านสามารถรับรู้ข่าวสารได้กว้างขึ้น รวดเร็วขึ้น ในเรื่องของการพักผ่อนหย่อนใจ จากแต่เดิมจะออกไปพบปะกับเพื่อนบ้าน มาเป็นการดูโทรทัศน์อยู่กับบ้าน

1.1.3 การมีประปาในหมู่บ้านทำให้เกิดความสะดวกสบาย มีน้ำสะอาดในการอุปโภคบริโภค ประหยัดเวลาซึ่งจากเดิมชาวบ้านจะต้องเสียเวลาในการตักน้ำ และในปัจจุบันเมื่อมีน้ำประปาทำให้ไม่ต้องเสียเวลา

1.1.4 คลองส่งน้ำชลประทานเข้าไปจ่ายน้ำให้กับเกษตรกรในหมู่บ้านเพื่อใช้ในการเกษตรกรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการทำนาได้ปีละมากกว่า 1 ครั้ง และฐานะทางเศรษฐกิจดีขึ้น ด้วยการเร่งรัดผลผลิตและจำหน่ายโดยได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้หลายด้านรวมทั้งการเร่งรัดการเกษตรชลประทานเพื่อขยายเนื้อที่เพาะปลูก

จากการพัฒนาเกษตรชลประทานส่งผลได้มีการเปลี่ยนแปลง และปรับปรุงกรรมวิธีต่าง ๆ ในการประกอบอาชีพ ส่งเสริมให้เกษตรกรในเขตพัฒนามีชีวิตความเป็นอยู่มีมาตรฐาน การครองชีพสูงขึ้นรวมทั้งสุขภาพอนามัยและการศึกษาดีขึ้น เป็นการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวชนบทที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของชาวชนบท ตลอดจนทัศนคติหรือความเชื่อแบบดั้งเดิม หันมายอมรับแนวความคิดใหม่ ๆ ในการประกอบอาชีพและดำเนินชีวิต